

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG LEGFELSŐBB BÍRÓSÁGA

Bfv.I.453/2007/5. szám

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a Budapesten, 2007. év november hó 13. napján megtartott nyilvános ülésen meghozta az alábbi

í t é l e t e t:

Az emberölés büntettének kísérlete miatt a terhelt ellen folyamatban volt büntető ügyben a terhelt által védője útján benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálv a Bács-Kiskun Megyei Bíróság 11.B.710/2006/16. számú, valamint a Szegedi Ítéltábla Bf.I.53/2007/4. számú ítéletét **megváltoztatja,**

a terhelt cselekményét életveszélyt okozó testi sértés büntette kísérletének **minősíti,**

börtönbüntetését 2 (kettő) évre **enyhíti.**

Egyebekben a határozatokat hatályukban fenntartja.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye, s ebben az ügyben sem az indítvány előterjesztője, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem terjeszthet elő.

I n d o k o l á s

A Bács-Kiskun Megyei Bíróság a 2006. november 28. napján kelt 11.B.710/2006/16. számú ítéletében a terheltet bűnösnek mondta ki életveszélyt okozó testi sértés büntettében, és ezért két évi börtönbüntetésre ítélte, melynek végrehajtását három évi próbaidőre felfüggesztette.

Az ítéletben megállapított tényállás lényege a következő:

A terhelt és a sértett éveken keresztül barátok voltak. Miután a sértett külföldön vállalt munkát, kapcsolatuk megszakadt.

2005. december 31-én éjszaka a terhelt először egy magánlakásban rendezett összejövetelen ünnepelte a szilvesztert, az éjszaka folyamán nagy mennyiségű alkoholt fogyasztva, amitől leittasodott.

Hajnali 2 óra körül átment a f.-i művelődési házban rendezett szilveszteri mulatságra, ahová magával vitt egy talpas pezsgőspoharat is.

Miután az épületbe belépett, megpillantotta az ott tartózkodó sértettet. Egy asztalon a kezében tartott pohár tetejét leütötte, majd a markában maradt, éles szélű darabbal a sértetthez lépett, és oldalról lefelé irányuló, kaszáló mozdulattal nyakának bal oldalán megsebesítette, majd az épületből kiszaladt. A szórakozást tovább folytatta, és csak a reggeli órákban tért haza.

Az eljárás során azt tisztázni, hogy cselekményét mi motiválta, nem lehetett.

A sértett a nyakából a pohár egy szilánkját kihúzta, és észlelte, hogy erősen vérzik. A művelődési házba telefonhívásra érkező mentő a sértettet kórházba szállította, ahol sérülését ellátták. A bántalmazás következtében nyakának bal oldalán 7 centiméter hosszú, 2-4 milliméter mélységű, vágott jellegű bőr- és lágyrész-sérülést szenvedett el, amelynek gyógytartama nyolc napon belüli volt.

Amennyiben a sérülés mélysége legalább 5 milliméter lett volna, az átmetszhette volna a nyaki visszereket, és ennek következtében légembólia alakulhatott volna ki. Ez közvetlen életveszélyt jelentett volna, azonban a szakszerű és gyors orvosi beavatkozás nagy valószínűséggel megmentette volna a sértett életét.

A történetekről a rendőrséget a kórház értesítette.

Az első fokú ítélet ellen az ügyész jelentett be fellebbezést a terhelt terhére; a vádtól eltérő minősítés miatt, a cselekmény emberölés büntettségének kísérletekénti minősítése, valamint a szabadságvesztés végrehajtásának felfüggesztésére vonatkozó rendelkezés mellőzése és közügyektől eltiltás mellékbüntetés kiszabása érdekében.

A Szegedi Ítéltábla a 2007. április 10. napján kelt Bf.I.53/2007/4. számú ítéletével a megyei bíróság határozatát

megváltoztatta; a terhelt cselekményét emberölés büntette kísérletének minősítette, a büntetést három év hat hónapi szabadságvesztésre és három évi közügyektől eltiltásra súlyosította, a szabadságvesztés végrehajtásának felfüggesztésére vonatkozó ítéleti rendelkezést mellőzve.

Az első fokú bíróság által megállapított tényállást az alábbiakkal egészítette ki:

- a cselekmény elkövetési ideje 2006. január 1. napja;
 - a terhelt a sértett nyakának bal oldalát az éles szélű pohárdarabbal megvágta;
 - a törött pohárdarab a terhelt által használt módon emberi élet kioltására is alkalmas volt;
 - a nagy nyaki erek sérülése a gyors elvérzés miatt halálos sérülést jelenthetett volna;
 - a nyaki főverőér a seb vonalától másfél hüvelykujjnyi távolságra volt;
 - a súlyosabb sérülés elmaradása nem a terhelten múlt.
-

Az első- és másodfokú ítélet ellen a terhelt védője útján felülvizsgálati indítványt nyújtott be, amelyet a Be. 426. § (1) bekezdés a/ pontjára alapozott, és indítványozta, hogy a Legfelsőbb Bíróság a megtámadott határozatok megváltoztatásával minősítse a terhelt terhére megállapított bűncselekményt súlyos testi sértés büntettének, és erre tekintettel azzal arányban álló, végrehajtásában próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztést szabjon ki.

A indítványozó utalt arra is, hogy az irányadó tényállás sem megalapozott, miután azonban a jogerős ítéletben megállapított tényállás nem támadható, elsősorban a következőkre hivatkozott:

A terheltnek eredetileg nem is állt szándékában a sértett bántalmazása, csupán pezsgővel kívánta leönteni, így teljesen hiányzott a cselekmény legcsekélyebb motiváltsága is; a másodfokon eljáró bíróság által megállapított eshetőleges ölési szándék nem alakulhatott ki benne. Abban a tudatban távozott a művelődési házból, hogy csak csekély sérülést okozott, így nem lehetett közömbös az esetleges halálos eredmény iránt sem. Az okozott sérülés hossza és mélysége, az erőbehatás jellege sem alapozza meg az eshetőleges ölési szándékra levont következtetést, így az esetleges súlyos következmény - a nyaki embólia - lehetősége alig több spekulációnál.

Hivatkozott a védő arra is, hogy az élet elleni cselekmények súlyosító körülményként értékelt elszaporodottságát semmi nem támasztja alá, azok száma utóbbi években a korábbihoz képest csökkent.

Kitért arra is, hogy a másodfokú bíróság által iránymutatónak tekintett eseti döntésben (BH. 2007/1. szám) rögzített körülményeket a motiválatlan, egymozzanatú, csekély erőbehatással okozott bőr- és lágyrész-sérüléssel járó cselekmény esetében nem lehet iránymutatónak tekinteni.

A Legfőbb Ügyészség - a terhelt terhére megállapított bűncselekménynek a másodfokú bíróság határozata szerinti minősítését tartva törvényesnek - a megtámadott határozatok hatályban tartását indítványozta (BF.1363/2007. szám.).

A Be. 423. § (1) bekezdése szerint a felülvizsgálati eljárásban a jogerős határozatban megállapított tényállás az irányadó; az indítványban a tényállás nem támadható. Ebből következően csak a tényállás alapján vizsgálható az, hogy a terhelt bűnösségének megállapítására, a cselekmény minősítésére vagy a büntetés kiszabására büntető anyagi jogszabály megsértésével került-e sor.

Ezért az indítványnak a tényállást támadó elemeit a Legfelsőbb Bíróság figyelmen kívül hagyta. Ugyanakkor a másodfokú bíróság által végrehajtott azt a tényállás-kiegészítést, miszerint a súlyosabb sérülés elmaradása nem a terhelt múlt az irányadó tények köréből mellőzi, mert ez a megállapítás a tényekből levonható jogi következtetések körébe tartozik.

A felülvizsgálati indítványnak a terhelt terhére megállapított bűncselekmény minősítését támadó része részben megalapozott.

Amint azt a Legfelsőbb Bíróság 15. számú irányelvének I/1. pontja is tartalmazza, az emberölés esetében az elkövető tudata átfogja a halál bekövetkezésének lehetőségét, és azt vagy kívánja, vagy legalábbis belenyugszik abba. Az életveszélyt okozó testi sértés esetében pedig az elkövető szándéka csupán testi sértés előidézésére irányul, az eredményt illetően pedig a szándék legfeljebb eshetőleges formájában az életveszély okozására limitált lehet.

Annak megállapításához, hogy az elkövető szándéka mire irányult, a cselekmény alanyi és tárgyi tényezőinek együttes értékelése szükséges. Az értékelés során nem lehet egy tényezőt kiragadva annak minden más tényező figyelembe vételétől függetlenül döntő jelentőséget tulajdonítani.

Ami a tárgyi tényezőket illeti, kétségtelenül van olyan, amely a terheltnek az emberölésre irányuló eshetőleges szándék irányába mutat. Ilyen a terhelt által használt eszköz - a letört, éles szélű pohár -, amely alkalmas lehet az élet kioltására. Azonban az eszköz mellett vizsgálni kell, hogy nincsenek-e olyan körülmények, amelyek kizárják az ölési szándékot. Ilyenek lehetnek az elkövetés körülményei és módja.

A már hivatkozott irányelv I/2/A. pontja szerint az erő kifejtés nagyobb mértéke, folyamatossága, elhúzódó jellege rendszerint az emberölésre irányuló szándék meglétét igazolja, míg a hadonászva végrehajtott vágás általában a testi sértésre irányuló szándékra utal.

A terhelt által tanúsított erő kifejtés mértékét sem az első-, sem a másodfokú bíróság nem rögzítette; ám de a sérülés jellegének felületessége arra utal, hogy a vágó mozdulat csak kisebb erejű lehetett. Ugyan az sem zárható ki, hogy közben a sértett ösztönszerű védekezésésként elmozdult, s ezért jött létre csak felületi sérülés, ám a tények körében jelentkező ezt a kétséget nem lehet a terhelt terhére értékelni.

A tényállás szerint a vágás egy kaszáló mozdulat eredménye volt, és ez önmagában a testi sértés okozására irányuló szándékot tükröz, s nem erősíti meg az emberölésre vonatkozó szándék meglétét.

Kétségtelen, hogy a megsértett testtájék köztudottan életfontosságú szerveket tartalmaz. Azonban a nyaki főverőér a kiegészített tényállás szerint is másfél hüvelykujjnyi távolságra volt a sebvonalától, azaz nem túl közel, így az annak esetleges sérülésével együtt járó gyors elvérzés veszélye nem állt fenn. A nyaki fő-erek egyébként is mélyebben, a testszinthez képest 15 mm-re húzódnak, ezáltal a sértett elháríthatatlan halálához vezető megsértésükhöz az alkalmazottnál lényegesen erőre lett volna szükség. A feltételezett 5 mm mélységű sebzés mellett pedig csak a visszerek sérülése következhetett volna be, ami miatt ugyan embólia kialakulásával lehet számolni, az azonban szakszerű és gyors orvosi beavatkozással elhárítható lett volna.

Miután a sértett bántalmazását megelőzően a terhelt semmilyen kijelentést nem tett, szándékának megítélésében ez sem nyújthat segítséget.

A terhelt a sértett bántalmazását követően ugyan elhagyta helyiséget, azonban tovább mulatott, ahogy mások is, akik a teremben maradtak, és csak a kórház értesítette a rendőrséget a történetekről. Ebből pedig csak arra lehet következtetni, hogy a terhelt nem számolt a halálos eredmény bekövetkezésével.

Az irányadó tényállás szerint a cselekmény motívuma nem volt megállapítható. Ennek ugyan a terhelt elkövetéskori ittas állapota folytán nem lehet különösebb jelentőséget tulajdonítani. A kétséget kizáróan nem bizonyított tényeket pedig a terhelt terhére a szándéka irányultsága kapcsán sem lehet értékelni.

Az emberölésre irányuló szándék ellen szól végül az is, hogy a terhelt cselekményét rögtön azután követte el, ahogy a terembe belépve megpillantotta a régen nem látott sértettet. Ebből a hirtelen kialakult szándékból inkább arra lehet köveztetni, hogy az testi sértés okozására irányult.

Mindezekre figyelemmel az irányadó tényállásból nem lehetett arra alappal következtetni, hogy a terhelt szándéka a sértett életének kioltására - akár eshetőlegesen is - fennállt volna.

Ugyanakkor azonban a terheltnek ittassága ellenére éppen az eszköz jellege és a megsértett testrész miatt számolnia kellett azzal, hogy a sértett életveszélyes sérülést szenved el, ebbe a következménybe belenyugvással cselekedett, és csak a véletlenül múlt, hogy az életveszély bekövetkezése elmaradt.

Így a terhelt terhére megállapított bűncselekmény helyes minősítése - az első fokú határozattal egyezően - a Btk. 170. § (1) bekezdésébe ütköző és az (5) bekezdés I. fordulata szerint minősülő életveszélyt okozó testi sértés büntettének kísérlete.

Erre tekintettel a jogerősen kiszabott főbüntetés mértéke eltúlzott, annak kiszabására a bűncselekmény törvénysértő minősítése miatt került sor (Be. 416. § (1) bekezdés b/ pontja). Így a Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati indítványnak részben helyt adva a megtámadott másodfokú határozatot a minősítést és a büntetést érintően a Be. 427. § (1) bekezdés b/ pontja alapján megváltoztatta; a cselekményt a fentiek szerint minősítve.

A büntetés kiszabása során irányadó, az első- és másodfokú bíróság által maradéktalanul feltárt körülményeken túl a terhelt javára enyhítőként értékelte az időmúlást is. A büntetlen előéletű terhelttel szemben az első fokú bíróság által is kiszabott, a törvényi minimumban meghatározott büntetést tartotta szükségesnek, egyben elegendőnek a büntetési célok eléréséhez. Ezért a terhelttel szemben kiszabott szabadságvesztést két évre enyhítette. Nem talált azonban olyan különös méltánylást érdemlő körülményt, amely a szabadságvesztés végrehajtásának felfüggesztését indokolta volna.

Egyebekben a megtámadott határozatokat hatályukban fenntartotta.

Az ismételt indítvánnyal kapcsolatos tájékoztatás a Be. 418. § (3) bekezdésén alapul azzal, hogy a Be. 421. § (3) bekezdésére figyelemmel a Legfelsőbb Bíróság az ugyanazon jogosult által ismételten, vagy a más jogosult által azonos tartalommal előterjesztett indítvány elutasítására vonatkozó határozat hozatalát is mellőzheti.

Budapest, 2007. november 13.

Dr. Belegi József s.k. a tanács elnöke, Dr. Mészár Róza s.k. előadó bíró, Dr. Szabó Péter s.k. bíró

A kiadmány hiteléül:

írnok

AIné